

Titel: Kapitel XV.

Citation: "Kapitel XV.", i *1901/1902: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r09-shoot-chptrd1e3852/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: 1901/1902: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

dette udtrykkelig er forlangt, og de i § 135 beskikkede Sagførere træde i Parternes Sted. Er der i Anmodningen forlangt iagttaget en særskilt Form eller Fremgangsmaade, skal dette saa vidt muligt ske, medmindre saadant maa anses at være utilstedeligt efter dansk Ret.

Ved Optagelse af Arvelegimationstingsvidner og desl. blive ligeledes de i nærværende Kapitel givne Regler at følge, for saa vidt disse ifølge Forholdets Beskaffenhed lade sig anvende.

Naar Vidner skulle føres om Rigtigheden af et Testament, blive de i Fdg. 21. Maj 1845 § 24 indeholdte Regler om, hvem der skal stævnes, at følge.

Kapitel XV.

Syn og Skøn.

§ 173.

Fremsættes Begæring om Optagelse af Syn eller Skøn, udmelder Retten, hvor den tager Begæringen til Følge, en eller flere Syns- eller Skøns mænd. Retten bestemmer Antallet, for saa vidt ingen særlig Forskrift herom er given. Personer, som bo uden for vedkommende Rets Embedsraade, kunne kun udmeldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, enten fordi der inden for Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er uden for Retskredsen.

§ 174.

Kun uberygtede Personer kunne udmeldes til Syns- eller Skøns mænd, hvorhos Personer, der ville være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 32 Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilkaldes som Syns- eller Skøns mænd, og de øvrige i § 32 nævnte Personer kun, for saa vidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

§ 175.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmand.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønforretningens Udførelse vilde medføre stort Bæsvær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillade det, forskaanes for Udmeldelse.

§ 176.

For saa vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Ojemedet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Løvs erhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for duelige hertil.

§ 177.

Enhver af Parterne kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herved.

Retten bør, forinden Udmeldelsesdekretet afsiges, meddele den eller de mødte Parter, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at fremkomme med deres Indsigelser imod disse. Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne ikkun tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte saadanne Indsigelser, har inden 8 Dage efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, naar den tager Indsigelserne til Følge, ikke paaklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 178.

I Udmeldelsesdekretet maa det angives tydeligt, hvad der er Forretningens Genstand og Øjemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregaa — medmindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Berømmelse — og det paalægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og beedige deres Erklæring.

Naar Syns- eller Skønsmændene bo eller opholde sig langt fra det Sted, hvor Hovedsagen behandles, kan Retten, hvis Syns- eller Skønsmændenes Fremstilling under Domsforhandlingen skønnes at kunne undværes, i Udmeldelsesdekretet bestemme, at de skulle møde og afhjæmle deres Forretning samt besvare fremsatte Spørgsmaal for en af Retten bestemt Underret.

Skulle Mændene saaledes møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

§ 179.

Parten har uden Ophold at gøre de fornødne Skridt til, at Udmeldelsesdekretet kan blive forkyndt for de udmeldte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for Mændene og Modparten.

Tillige have Parterne at give de udmeldte Lejlighed til at bese eller gøre sig bekendte med Forretningens Genstand, for saa vidt denne er i deres Værge eller under deres Raadighed. Naar en Part vægrer sig ved at efterkomme Synsmændenes og Modpartens Opfordring i saa Henseende, bliver han at behandle efter Grundsetningen i denne Lovs § 90, sidste Stykke.

Er Forretningens Genstand i Trediemands Værge, og nægter han de udmeldte Adgang til at iagttage den, kan vedkommende Part derom henvende sig til den Ret, hvor Afhjemlingen skal ske. Skønner Retten, at Trediemands Vægning ifølge Grundsetningerne i § 191 er ubeføjet, paalægges det ham at tilstede Synsmændenes Adgang inden en vis Frist. De i § 192 givne Regler blive i øvrigt i saadant Tilfælde at anvende.

Syns- og Skønsmændene skulle give Parterne Underretning om, naar og hvor Forretningen foregaa, ligesom de ogsaa, naar Forretningen afgives skriftlig (§ 180), have at meddele Parterne Genpart af den eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen. Klage over Syns- og

Skønmænds Fremgangsmaade ved deres Forretning fræsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 180.

Syns- og Skønsmænd afgive, efter Rettens nærmere Bestemmelse, deres Forklaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring, eller mundtlig ved Afhøring inden Retten. Have Mændene afgivet skriftlig Erklæring, kan yderligere Forklaring afses dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlemmer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkelt Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svare.

§ 181.

Syns- og Skønsmænd have at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 164 angivne Betingelser, med en paa Ære og Samvittighed afgiven Forsikring, medmindre begge Parter give Afkald derpaa. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Besikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne gaar ud paa, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

§ 182.

Naar en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmødet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed eller Forsikring, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 153 og 166 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, efter paagældende Parts Begæring udnævne andre Syns- eller Skønsmænd enten straks, eller naar de anordnede Tvangsmidler forgæves ere anvendte. Parten kan, naar han fremsætter en saadan Begæring, ikke begære yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de genstridige Syns- eller Skønsmænd.

§ 183.

Have Syns- eller Skønsmænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 153, sidste St. givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 184.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skønsmændenes Side saavel som Kære over de Kendelser, hvorved noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 185.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skønsmænd, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke ere til Hinder derfor. Skal Syn eller Skøn foretages, forinden Sagen er tingfæstet (jfr. § 171), har Parten at indgive Begøring til Underretten paa det Sted, hvor Genstanden for Syns- eller Skønsforretningen befinder sig.

§ 186.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller andre Mænd.

§ 187.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for saa vidt Udførelsen af det dem paaagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end $\frac{1}{2}$ Mil fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib, og i øvrigt med 2 Kr. for hver løbende Mil, dels i Tærepønge 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forskud paa dem skulle tilbydes forud.

Der tilkommer dem derhos Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Uden for de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 188.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Søforklaringer. Under de i § 164 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forsikring i Eds Sted. Naar en Søforklaring skal afgives i en By, i hvilken en Landsret har Sæde, kan Forklaringen efter Rekvirentens Valg afgives for Landsret eller Underret.

Kapitel XVI.**Dokumenter.**

§ 189.

Dokumenter, som ere i Partens Besiddelse, eller som han uden Rettens Medvirkning kan forskaffe sig, maa fremlægges overensstemmende med de i 3die Afsnit indeholdte Regler, jfr. navnlig §§ 211, 215, 258 og 280.

§ 190.

Vil en Part beraabe sig paa Dokumenter, der ere i Modpartens Værg eller under hans Raadighed, kan han opfordre denne til at fremlægge dem. Sker dette ikke, kan Parten, efter at have angivet de Kendsgerninger, der ved Dokumentet skulle bevise, begære, at det ved Rettens Kendelse skal paalægges Modparten at fremlægge